

ŞİDDETSİZLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
NONVIOLENT EDUCATION AND RESEARCH CENTER

YILLIK RAPOR

2014-2015

*Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin Mart 2014 – Ekim 2015
yıllık raporu*

İÇİNDEKİLER

Giriş	3
Merkez hakkında	4
Programlar	5
Programlar	6
Çeviriler	6
Seminerler	7
Atölye çalışmaları	12
Yaratıcı Direniş atölyeleri	12
Şiddetsizlik atölyeleri	13
Araştırma Projesi	15
Şiddetsiz Eylem Veritabanı	15
Kolaylaştırıcılar için Şiddetsiz Yöntemler El Kitabı	16
Strateji Projesi.....	17
Bölgedeki çalışmalarımız	19
Finans ve Kaynak Yaratma Faaliyetleri	20
Dernek	21
Stajyer ve Gönüllüler	21
Yayınlar	22
Sosyal Medya	23
Önümüzdeki yıla genel bakış	24

GİRİŞ

Kuruluş amacımızı, sorun alanını da tarif ederek şöyle özetleyebiliriz; Şiddet, kitle iletişim araçları ve sosyal medya aracılığıyla günlük yaşamımızı giderek daha fazla biçimleyen temel dinamiklerden biri haline geldi. Şiddetsiz biçimde çözülen çatışkılar ya da çözüm süreçlerinde kullanılan şiddetsiz yöntemler kitle iletişim araçlarında hiçbir biçimde yer almazken, herhangi bir eylemde molotof kokteyli kullanılması günün ilk haberi olarak duyurulabiliyor ve insanların, devamında, eylemin tüm karakterini bu veri üzerinden kurgulamaya başladıklarına tanık olabiliyoruz. Doğrudan, yapısal ya da kültürel şiddet her biçimde satıyor. Şiddet, sorunlarla baş etmenin temel biçimi olarak sunulan ve tüketilen bir olgu. Bu nedenle de travestilerin yaşam hakkı için eylemleri, LGBTİ'lerin hak mücadelesi, kadın hakları mücadelesi, vicdani ret eylemleri, emek mücadelesi, çevre hakkı, engelli hakları, insan hakları gibi alanlardaki şiddetsiz mücadele biçimleri ve şiddetsiz biçimde çözümlenmiş çatışkılar toplumu etkileyen / toplumla etkileşen ciddi bir dinamik haline gelmedikçe ya da eylem biçimleri (bir tüketim nesnesi olarak) sansasyonel olmadıkça ancak ilgilileri tarafından görülebilen ve izlenebilen hareketler olarak kalıyor.

Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma merkezi tam da bu noktada şiddetsizlikle ilgili bir söz ve eylem pratiği oluşturmak, şiddetsiz bir siyaset kültürünün yapıtaşlarını kurmak, hem Türkiye'de hem dünyada adaletsizliğe uğrayanların şiddetsiz mücadele deneyimlerini, yani var olan umut potansiyelini ortaya koyabilmek amacıyla kuruldu.

MERKEZ HAKKINDA

Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (Merkez) Mart 2014'te Hilal Demir ve Hülya Üçpınar tarafından kuruldu. Merkezin resmi açılışı Eylül 2014'te gerçekleştirildi. Merkez, ofisi İstanbul'da olan bir sivil toplum kuruluşudur.

Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Merkezi, ulaşmayı hedeflediğimiz hedeflerin seçtiğimiz ve kullandığımız araçlarla biçimleneceğine bu nedenle de şiddetsiz eylem ve teorisinin çatışmaları en yapıcı şekilde dönüştürebileceğine inanır.

VİZYONUMUZ

Otoritesiz, sömürsüz, insan haklarının benimsendiği, sosyal adaletin gerçekleştiği bir topluma ulaşmak için, yapısal başta olmak üzere tüm şiddet kategorilerine, cinsiyet ve cinsel yönelim ayrımcılığı da dahil olmak üzere her türlü baskıya, ayrımcılığa ve militarizme karşı şiddet içermeyen yaratıcı araçlarla mücadele edilmesine katkı sunmak, bu araçların yaygınlaştırılmasını, kullanılmasını desteklemek ve hayatın her alanında alternatif birer araç haline gelmesini sağlamak.

MİSYONUMUZ

Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Merkezi bağımsız, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. Merkez; insan hakları ve adaletin gerçekleştirilmesi ile şiddetsizlik kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla şiddetsizlik ve şiddetsiz eylem alanında araştırmalar yapar, başvuru kaynakları ve materyaller üretir, seminerler ve atölye çalışmaları düzenler

ÇALIŞMA İLKELERİMİZ

İstanbul'da kurulan Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Merkezi, şiddetsizlik ve şiddetsiz eylem teori ve pratiğine ilişkin araştırmalar yapar ve bilgi kaynakları sağlar,

- Merkezin, partilerle yakın ilişkilerde olan herhangi bir organizasyonla (partilerin gençlik kolları, vb) ya da kurumla bağlantısı yoktur.
- Merkez, partilerden maddi destek almadığı gibi bağımsızlığını sınırlayıcı herhangi bir maddi desteği de kabul etmez.
- Merkezin ofis ya da toplantı odası gibi kaynakları, yazılı başvuru yapmak koşulu ile kullanıma açıktır.
- Merkez; demokrasi, adalet ve insan haklarına ulaşmak için şiddetsiz eylem ve taban

örgütlenmesi ile ilgilenen bireylerin, aktivistlerin, inisiyatiflerin, grupların ve örgütlerin katılımına açık olan şiddetsiz çatışki alanında seminer ve atölye çalışmalarına destek verir. Talep üzerine düzenlenen bu atölye çalışmalarında kavramsal bilgiler ile şiddetsizlik stratejilerinin uygulanmasına ilişkin beceri geliştirme araçlarının kullanılmasına yardımcı olunur.

PROGRAMLAR

Bahsedilen amaçlarımız doğrultusunda Merkezimiz;

- Şiddetsizlik, şiddetsiz eylem sivil direniş alanındaki yazılı ve görsel kaynak materyallerin çevirilerini yapar, yeni makaleler, e-bültenler ve genel eğitim materyalleri üretir, paylaşır ve/veya yayınlar,
- Sivil direniş ve şiddetsiz kampanya stratejileri konusunda atölye çalışmaları düzenler,
- Konuşmacılar ve uzmanlarla birlikte seminerler ve atölye çalışmaları düzenler,
- Şiddetsizliğin ilgili konuları olan toplumsal cinsiyet rolleri, çatışki, önyargılar, şiddetsiz iletişim gibi konularda atölye çalışmaları düzenler,
- Şiddetsiz direniş tarihi hakkında araştırma projeleri yürütür,
- Benzer amaları taşıyan sivil toplum örgütleri, akademisyenler, araştırmacılar ve aktivistlerle işbirliği yapar.
- Genç aktivistlerin Merkez'in çalışmaları ve deneyimlerinden faydalanabilmeleri amacıyla gönüllülük ya da staj olanakları yaratır.

Devam etmekte olan çalışmalarımız;

- Şiddetsizlik atölyeleri / sunumları
- Şiddetsizlik ve şiddetsiz direniş üzerine kaynak üretimi
- Şiddetsiz direniş tarihi üzerine araştırmalar
- Türkiye'de şiddetsiz eylem veritabanı
- "Adalete Uğrayanların Şiddete Karşı Direnişi" seminerleri
- Şiddetsiz kampanya stratejileri ve planlama çalışmaları
- Yaratıcı direniş atölyeleri

PROGRAMLAR

ŞİDDETSİZLİK VE SİVİL DİRENİŞ ÜZERİNE KAYNAK MATERYAL ÜRETİMİ – ÇEVİRİLER

Çalışma alanlarımızdan önemli bir tanesi şiddetsizlik ve sivil direniş üzerine yazılı ve görsel materyal üretimidir.

Dilin, bir kültür yaratmada önemli bir araç olduğuna inanıyoruz. Türkçe dilinde şiddetsizlik konusunda çok sınırlı sayıda kaynak var. Şiddetsizlik kültürünü yaratma ve yaygınlaştırma amacıyla öncelikle Türkçe dilinde olmak üzere mümkün olduğunca çok yazılı ve görsel kaynak material üretmeye çalışıyoruz; daha sonra Kürtçe, Ermenice gibi diğer bölge dillerinde de çeviriler yapmayı hedefliyoruz.

Websitemiz üzerinden bu materyalleri herkesin erişimine açık kılarak yaygınlaştırılmasına çalışıyoruz.

Türkçe dilinde çok az kaynak bulunmasından kaynaklı olarak şiddetsizlik terminolojisi de çok sınırlı. Bu yüzden Merkez, profesyonel bir çevirmen grubu kurdu. Çevirmenlerimiz onlara sağladığımız online platformlar üzerinden birbirleriyle ilişki halinde bulunarak karşılaştıkları Türkçe dilinde karşılığı olmayan kavramlar üzerine tartışma imkanı buluyorlar. Bu çeviri çalışmalarının bir sonucu olarak bir “Şiddetsizlik Lexicon”u – kavram sözlüğü oluşturmaya başladık. Bu kavram sözlüğü web sitemizde yayınlanarak alanla ilgili çalışma yapanların kullanımına açılacaktır. Sözlük, yaşayan bir döküman olarak tasarlanmıştır, kişiler yorum yapabilecek ve yeni terimler ekleyebileceklerdir.

Bir kaynak tarama sürecinden sonra şiddetsizlik ve sivil direniş alanında varolan kaynakların listesini yaptık. Bunlar içinden Türkiye bağlamına daha uygun olan materyalleri seçerek bir çevrilecekler arşivi oluşturduk.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

- 9 makale/araştırma çevirileri tamamlandı ve Türkçe web sitemizde yayınlandı.

<http://www.sarm-nvrc.org/ccedileviriler.html>

- Şiddetsiz Kampanyalar El Kitabı – 2. baskı: Uluslararası Savaş Karşıtları tarafından hazırlanan el kitabının 2. Baskısının çevirisi neredeyse tamamlandı. (<https://www.wri-irg.org/pubs/NonviolenceHandbook>). Bu çeviri kitabını Türkçe dilinde hem kitap olarak hem online olarak yayınlayacağız.

Zorluklar

Çevrilen materyallerin gözden geçirilmesi ve düzenlenmesi konusunda problem yaşıyoruz çünkü bir çok terim, kullanıldığı bağlama göre özel bir anlam taşıyor ve çoğu zaman bu

şiddetsiz terimlerin Türkçe dilinde karşılığı bulunmuyor. Bu durum, çevirilerin son halini alması sürecini oldukça yavaşlatıyor.

PROGRAMLAR

SEMINERLER

Misyonumuzda da belirttiğimiz üzere şiddetsizlik kültürünü yaygınlaştırmak, insan hakları ve adaletin gerçekleşmesi için seminerler düzenliyoruz.

“Adaletsizliğe uğrayanların şiddete karşı mücadelesi” başlığıyla bir seminer dizisi başlattık. Bu seminerler halka açık olarak yapıldı ve her bir seminer, şiddetsiz direnişin bir alanine odaklandı.

Bu seminerlere ek olarak ofiste sohbet toplantıları düzenledik.

“Adaletsizliğe Uğrayanların Şiddete Karşı Mücadelesi” seminer dizisi

1. “Hak Mücadelesi, Direniş ve Şiddetsizlik” Semineri

27 Eylül 2014 – Cezayir Toplantı Salonu

Konuşmacılar ve konu başlıkları:

- **Eylem ve Şiddet Karşılığı** - Nilgün Toker Kılınç; Ege Üniversitesi Felsefe Departmanı
- **Şiddetsiz Direniş** – Zeynep Gambetti; Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
- **Şiddet – Şiddetsizlik İkilemi** – İklim Karakuş; Sabancı Üniversitesi, Kültürel Çalışmalar
- **Şiddet Kültüründe Şiddetsiz Kampanyalar** – Nebahat Akkoç; KAMER

Seminerde 45 katılımcı vardı.

2. “Militarizm, Direniş ve Şiddetsizlik” Semineri

21 Aralık 2014 – Cezayir Toplantı Salonu

Bu seminer, kısa sunumlar ardından katılımcılara tartışma için daha çok zaman ayırmak amacıyla forum şeklinde tasarlandı.

Forumun ilk oturumunun konuşmacıları ve konu başlıkları:

- **Adı konmayan bir mekanizma olarak militarizm ve muhalif hareketlerin militarizasyonu** - Ayşe Gül Altınay; Sabancı Üniversitesi, Sosyal Bilimler
- **Gündelik hayatlarda ve zihinlerde militarizm** – Esra Gedik; ODTU, Sosyoloji Bölümü
- **Kürt meselesi bağlamında itaat ve rıza üretimi: Silahlı kuvvetler, askerlik ve erkeklik** – Nurseli Yeşim Sünbüloğlu; Sussex Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü
- **Bütünleştirme ve Ötekileştirme: Milliyetçilik ve Militarizm** – İnci Özkan Kerestecioğlu; İstanbul Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Forumun ikinci oturumunun konuşmacıları ve konu başlıkları:

- **Ulus devlet sistemi içinde antimilitarist mücadele** – Sinan Birdal; Işık Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü
- **“Savaşma” paradigması ve antimilitarizm** – Ufuk Ahiska
- **Kadın mücadelesi ve antimilitarizm** – Ülkü Özakın; Amargi
- **Bir hak kategorisi olarak vicdani ret** – Mehmet Tarhan; Vicdani retçi

There were 40 participants

Kuloğlu Mah. Güllabici Sokak No:16 D:3 K:2 Cihangir 34433 İstanbul TURKEY

Tel: +90 212 2441269

office@nvrc-sarm.org

www.sarm-nvrc.org www.nvrc-sarm.org

Uluslararası seminerler

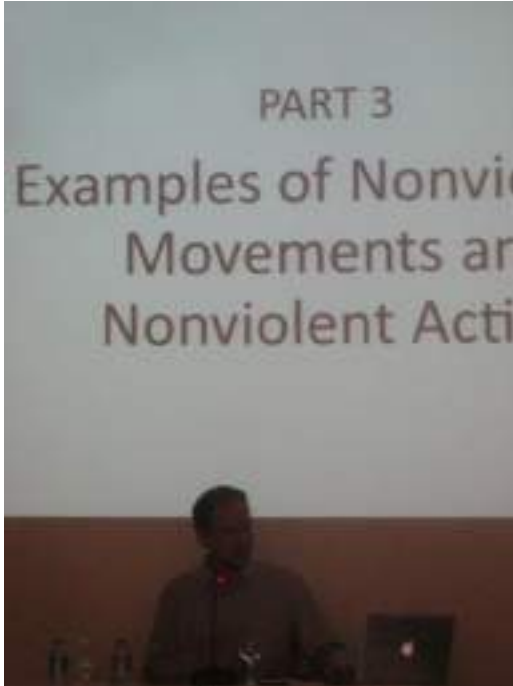
1. “Şiddetsiz Eylemin Gücünü Anlama” Semineri

2 Ekim 2014 – Cezayir Toplantı Salonu
Konuşmacı: Hardy Merriman

Uluslararası Şiddetsiz Çatışkı Merkezi - International Center on Nonviolent Conflict Başkanı.

Hardy Merriman, son 12 yıldır dünyada hak, özgürlük ve adalet mücadelesi yürüten şiddetsiz direniş hareketleri üzerine çalışıyor. Akademisyenlere, uygulamacılara ve sivil toplum üyelerine dönük seminerler, kurslar ve konferanslar veriyor.

Seminerde 20 katılımcı vardı.

Bu seminerle şiddetsiz eylem ve sivil direniş kavramlarını daha detaylı anlama ve öğrenme fırsatı bulduk.

2. “Sivil Direniş ve Şiddetsiz Eylem” Semineri

23 Ekim 2015 – Kadir Has Üniversitesi Sinema A Salonu

Bu seminer, Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi’nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir.

Moderatör: Dr. İrem Inceoğlu

Konuşmacılar ve konu başlıkları:

- **Şiddetsiz Gücü Anlamak** – Hardy Merriman
- **Sivil Direniş Hakkında Kayıtlar: Neden başarılı veya değil?** - Hardy Merriman
- **Dünyada Etki Yaratın Yaratıcı ve Kültürel Direniş Modelleri** - Katherine Hughes-Fraitekh ve Nicola Barrach-Yousefi
- **Başarılı Hareketler için Dış Aktörlerin ve Mütteliklerin Rolünü Tartmak** - Katherine Hughes-Fraitekh ve Nicola Barrach-Yousefi
- **Baskıyla Başetme** - Hardy Merriman

Seminerde 50 kişi vardı.

Kuloğlu Mah. Güllabici Sokak No:16 D:3 K:2 Cihangir 34433 İstanbul TURKEY

Tel: +90 212 2441269

office@nvrc-sarm.org

www.sarm-nvrc.org www.nvrc-sarm.org

Sinan Birdal ile Kobane sohbeti

Kobane kantonu, kuzey Suriye’de bulunan Rojova’daki üç otonom kantonun merkezinde yer alıyor. 2014’ten bu yana IŞİD saldırılarına karşı direniyor. Eylül 2014’te IŞİD, Kobane kantonunun büyük bölümünü işgal etmişti. Bu işgal sırasında Kobane ciddi bir direnişe tanık olduk, bu direnişe Türkiye’den büyük bir destek vardı. Bu buluşma ile Kobane’deki direniş, yönetim biçimi, Türkiye için önemi gibi konularda sohbet etme imkanımız oldu.

Bu sohbette yaklaşık 15 kişi vardı. Sohbet, Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Merkezi’nin toplantı salonunda yapıldı.

SEMİNERLERİN DEĞERLENDİRMESİ

Kazanımlar

Bu seminerlerle toplamda fiziksel olarak 175 kişiye ulaştık. Seminerler ile farklı alanlarda çalışan akademisyenleri bir araya getirerek şiddetsizlik kavramları üzerine düşünme imkanı yarattık. Akademi ve aktivizmin birbiriyle buluşması mümkün oldu. Networkümüzü büyütmemize katkısı oldu. Ayrıca seminerler öncesinde çalışmalarımızı anlatma fırsatımız oldu.

Zorluklar

Şiddetsizlik alanına ait kavramlar Türkçe dilinde çok belirsiz ve tartışmalar sırasında kavram karmaşaları yaşandı. Bu da bize akademik kavramlar üzerine çalışmamız gerektiğini gösterdi.

PROGRAMLAR

ATÖLYE ÇALIŞMALARI

YARATICI DİRENİŞ ATÖLYELERİ

Özellikle Gezi Parkı Direnişi sırasında ve sonrasında yaratıcılık ve mizah, şiddetsiz eylemlerin önemli bir parçası haline geldi. Yaratıcı direniş atölye çalışmaları, aktivistlerin ihtiyaçları göz önünde bulundururken eylemlerin etkisini arttırmaya odaklanmaktadır. Bunu yaparken strateji-taktik arasındaki ilişkiyi de göz ardı etmemektedir.

Merkez, 3 saatlik bir interaktif yaratıcı direniş sunum paketi hazırlamıştır. Bu sunumda taktik ve strateji arasındaki ilişki, kültürel ve sanatsal imkanlar ve araçlara değinilmektedir. Merkez, aktivistleri biraraya getirerek şiddetsiz taktikler için yaratıcılıklarını kullanabilecekleri bir atölye serisi düzenlemektedir.

Bu serinin ilk atölye çalışması “Bela İyidir” - Beautiful Trouble – kitabının editörleri ile 21 Nisan 2014’te yapılmıştır. Bu çalışmaya 22 kişi davet edilmiştir. Katılımcılar Feminist Sanat Kollektifi, İnsan Hakları Derneği, Akademisyenler, Yeşil Düşünce Derneği, Lambda İstanbul, İklim Değişimi Ağı, Vicdani Ret Derneği, Feminist Örgütler vb. gruplardan gelmiştir.

Serinin ikinci atölye çalışması 2015 Onur Haftası Etkinlikleri kapsamında merkez toplantı salonunda gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmaya 12 kişi katılmıştır.

ŞİDDETSİZLİK ATÖLYE ÇALIŞMALARI

- CARITAS Kadın Grubuyla Toplumsal Cinsiyet Atölye Çalışmaları

CARITAS kadın grubunun haftalık toplantılarından birinde atölye çalışması yapmak için davet edildik. Atölye çalışmasının konusu "Toplumsal Cinsiyet"ti. Katılımcılar Suriye, Irak, Sudan, Ruanda'dan geliyorlardı. İlk atölye çalışması çok iyi geçti. Kadınlar çok mutlu oldular ve bir başka atölye çalışması yapmamızı istediler. İkinci atölye çalışmasında toplumsal cinsiyet konusuna devam ettik. İlk atölye çalışmasına katılmış katılımcılar dışında yeni katılımcılar da vardı. İlk çalışma 2015 yılının Mayıs ayında, ikinci çalışma ise Haziran ayında gerçekleşti.

Toplamda 65 kadın ile birlikte çalışma şansımız oldu.

Katılımcı kadınlar için önyargılar ve toplumsal cinsiyet normları ile kendi kişisel hayatları arasında bağlantı kurmak, bu rollerin kendi hayatlarına nasıl yapılandığını görmek önemliydi.

- LAMBDA İstanbul ile Şiddetsiz Eylem ve Güç atölyesi

Lambda bizi, Ağustos 2015'te derneklerinin üyelerine dönük etkinliklerinden birinde şiddetsizlik üzerine bir çalışmaya yapmaya davet etti. Hazırladığımız çalışmada katılımcılarla birlikte şiddetsizlik, şiddetsiz eylem, baskı konularında egzersizler yardımıyla hem tartıştık hem eyledik.

Çalışmada 8 katılımcı vardı.

- YOĞURTÇU KADIN FORUMUyla Şiddetsiz Eylem ve Şiddetsizlik Atölyeleri

Yoğurtçu Kadın Forumu, Gezi protestoları sırasında bir halk forumu olarak Kadıköy’de toplanmaya başlamıştı ve şu an İstanbul’da düzenli toplantılar yapan tek forum grubu olarak çalışmalarına devam etmektedir. Haziran 2015’te şiddetsizlik üzerine bir sunum yapmak için davet edildik. Biz bir sunum yapmak yerine iki egzersiz kullanarak şiddetsiz eylem ve şiddetsizlik türleri hakkındaki düşüncülerimizi paylaştık ve bunlar hakkında tartıştık. Şiddetsiz eylem konusunda çok farklı görüşler vardı. Grubun ağır basan feminist kimliğinden ve son yıllarda yaşadığımız kadın cinayetlerinden dolayı öz savunma konusunda tartışma arzusu vardı. Bu yüzden Eylül 2015’te başka bir atölye çalışması daha düzenledik.

Toplamda 67 kadınla birlikte çalıştık.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

Bu atölye çalışmaları ile toplamda 174 kişi ile çalıştık. Politik istikrarsızlıktan dolayı şiddetin ve çatışkılarının çok yükseldiği bir dönem yaşarken aktivistler bu şiddetle başetmede alternatif yolları tartışma ihtiyacı içindeler. Bu yüzden şiddetsizlik, türleri, şiddetsiz eylem, savunma hakkı, öz-savunma üzerine iyi tartışmalar yapmak hepimize yardımcı oldu.

Atölye çalışmalarından sonra iki yeni gönüllü Merkez’in çalışmalarına destek vermeye karar verdi. Dernek, yeni üyeler kazandı ve bir çok kişi email haber listemize kaydoldu.

Zorluklar

Atölye çalışmaları kısa başlangıç çalışmaları gibi tasarlandı çünkü davet edildiğimiz toplantılar veya düzenlediğimiz etkinlikler en iyi opsiyonun akşam saatleri olmasından dolayı kısıtlı olmak zorunda; bu kısıtlı zaman da tartışmaların daha da derinleşmesini engelliyor.

PROGRAM

ARAŞTIRMA PROJESİ

Türk Şiddetsiz Direniş Tarihi Araştırma Projesi

Şiddetsizlik konusu Türkiye’de araştırmalara konu olmamış veya hakkında akademik makaleler pek fazla yazılmamıştır. Şiddetsiz eylemler; ciddi ekonomik, politik ve sosyal etkiler yaratmalarına rağmen Osmanlı dönemine ait veya Modern Türkiye tarihi üzerine yapılan çalışmalar, şiddetli eylemlere veya şiddetin kullanıldığı direnişlere odaklanmıştır.

Bu projeye Türkiye Cumhuriyeti tarihini şiddetsizlik perspektifinden yeniden yorumlayarak bir paradigma değişimi yaratmayı amaçlıyoruz.

Araştırma yöntemini, ele alınan dönem ve içerik çok geniş olduğu için hak mücadelelerini tek tek inceleme olarak belirledik. İlk hareket olarak çevre hareketiyle araştırmaya başladık. Daha sonra kadın, işçi, öğrenci, barış ve insan hakları mücadelelerini araştıracağız.

Araştırma sonuçları ilk önce online olarak basılacaktır.

Şiddetsiz Eylem Veri Tabanı

Araştırma projesi için gönüllülerimiz Türk Modern tarihinde yapılmış şiddetsiz eylem verilerini topluyorlar. Kadın, işçi, çevre, öğrenci, barış ve insan hakları mücadelelerinde yüzlerce şiddetsiz eylem örneğine ulaşıldı. Bu eylemlerin çoğunun şiddetsiz eylem olarak tasarlanıp yapılmadığını bilsek de eylemlerin hepsi tamamen şiddetsiz taktiklerden oluşan eylemlerdi.

Hareketler, son yıllarda şiddetsizlik terminolojisini çok daha fazla kullanmaya başladılar ve bir çok eylem bilinçli olarak şiddetsiz ilkeleri seçmeye başladı. Fakat geçmişte yapılmış eylemler her ne kadar bilinçli olarak şiddetsizlik vurgusu yapmasa da yine de Türkiye hak tarihinin çok önemli bir kısmını oluşturuyorlar. Şiddetsiz eylem veritabanı, bu sayede Türkiye tarihine farklı bir gözden bakma fırsatı sunuyor. Bu veriler aynı zamanda akademik araştırmalar ve alternatif tarih okumaları için önemli bir kaynak olacaktır.

Veri tabanını kendine ait bir web sitesinde yayınlamaya karar verdik. Veriler, düzenleme ve yorum yazmaya açık olacak bir şekilde yayınlanacak böylece bu hareketlere, eylemlere dahil olmuş veya tanık olmuş kişilerin deneyimlerinden de doğrudan yararlanabileceğiz. Böylece Türkiye’nin şiddetsiz eylem tarihinin bir kolektif tarihi olacak.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

Araştırma projesinin metodolojisine karar vermek çok uzun bir süremizi aldı ama nihayet yönetime karar verdik ve şu an ilerleme kaydediyoruz. Gönüllülerimizden biri takımın bir parçası ve sadece veri toplama işini yapıyor.

Zorluklar

Türkiye’de daha önce benzer bir araştırma yapılmadı bu yüzden araştırmaya dair anahtar kelimeleri bulmak ve ilgili verilere ulaşmak zor. İnternet öncesi döneme ait verilerin toplanması da daha uzun zaman alacak.

PROGRAM

KOLAYLAŞTIRICILAR İÇİN ŞİDDETSİZ YÖNTEMLER EL KİTABI

Merkezin bu dönemde başladığı çalışmalardan bir diğeri ise kolaylaştırıcılar için bir el kitabının hazırlanmasıdır. Uzun zamandır şiddetsiz atölye kolaylaştırıcılığı üzerine bir çok materyal topladık. Bir çok atölye çalışması ve antrenmanlarda kolaylaştırıcılık yaptık. Bu topladığımız bilgileri paylaşmak ve Türkiye’de şiddetsiz konseptlere odaklanmış ilk basılı el kitabını hazırlamak için çalışmalarımıza başladık.

Bu el kitabında şiddetsizlik antrenörlerine ve atölye kolaylaştırıcılarına yönelik araçlar ve kavramlar sağlayacağız.

Kitapta kolaylaştırıcılık becerileri, grup dinamiği gibi grupla çalışma ve toplantı idare etme konularına ek olarak şiddetsizlik alanının ilgilendiği konseptler olan toplumsal cinsiyet, şiddetsiz eylem, şiddet-şiddetsizlik, güç, liderlik, önyargılar, stratejik planlama, konsensüs karar alan yöntemi, şiddetsiz iletişim gibi başlıklar ve bu konularla çalışılırken kullanılacak egzersizler bölüm bölüm işlenmeye başlanmıştır.

Egzersizlere ek olarak kitabın sonunda eğlenirken öğrenmemize fırsat tanıyan oyunlar yer alıyor.

Bu kitabın hazırlığı ve basımı için Sivil Düşün Aktivist Fonundan destek talebimize olumlu yanıt aldık.

El kitabı, yazılı olarak basılacaktır.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

Hazırlık aşamasında kolaylaştırıcıların ve organizatörlerin işine yarayabilecek bir çok iyi kaynağa rastladık ve bunların bazılarını çeviri listemize ekledik.

Zorluklar

Kitabın hazırlığında tasarladığımız takvim planının arkasındayız çünkü kitabın hazırlığında kullanılan bir çok kaynak İngilizce dilinde ve çeviri yapılıyor. Ayrıca kitabın hazırlığıyla görevli

çalışanın tüm zamanını aldığı için diğer işler öne geçebiliyor ve bu da aksamalara neden oluyor.

Kitapta kullanılabilir yeterince kaliteli şiddetsizlik temalı görsel sıkıntısı var. Kitabın görsel malzemelerinin oluşturulması için bir yaratıcı tasarım takımına ihtiyaç olsa da takvimi daha da geriletmek için bunu yapamıyoruz.

PROGRAMLAR

DEĞİŞİM İÇİN SOSYAL HAREKET STRATEJİLERİ: TÜRKİYE’DE SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ AKTİVİSTLERİ İÇİN KAPASİTE GELİŞTİRME

PILOT ATÖLYE: Şiddetsiz Kampanyalar, Örgütlenme ve Strateji

İnsan hakları ve demokrasinin gerçekleşmesi yolunda pozitif değişim için etkili ve sağlıklı şiddetsiz hareketlerin gerekli olduğuna inanıyoruz. Bu yüzden sivil toplum örgütlerinde çalışan aktivistler ve organizatörler için bu tür hareketlerin bel kemiğini oluşturan şiddetsiz kampanya ve stratejiler üzerine çalışmayı hedefliyoruz.

Eylül 2015’te bir hafta sonunda yaptığımız bu çalışmanın hazırlığında ve kolaylaştırıcılığında Andreas Speck (<http://andreasspeck.info/>) ile birlikte çalıştık.

Bu iki günlük pilot atölyenin masraflarının karşılanması için Sivil Düşün Aktivist Desteğine ve XminY Hollanda Fon kuruluşuna başvurduysak da herhangi bir pozitif geri dönüş alamadık.

Yine de atölye çalışmasını kendi imkanlarımızla yapmaya karar verdik çünkü bizi heyecanlandıran bu çalışmaya bir an önce başlamak istiyorduk.

Çalışmadaki temel konular “neden şiddetsiz direniş işe yarar?” adlı araştırma, “sosyal hareketlerin başarı mekanizmaları”, “aktivizmin 4 rolü”, “örgütlenme spiralinin 7 açısı”, “stratejik planlama araçları” idi.

Bu atölye çalışmasında farklı sivil toplum örgütleri ve aktivistler katılımcı olarak yer aldı. Katılımcılara ve örgütlere doğrudan davet yapıldı çünkü farklı hareketler ve cinsiyet dengesi gözetilmek istendi.

İki gün için çok yoğun bir programdı ama bütün katılımcılar memnun ayrıldı. Çalışmada, hareketlerin nasıl işlediği ve stratejik planlamanın neden önemli olduğu konusunda bilgi verilmesi amaçlandı.

Bu atölye çalışması, daha uzun vadeli bir projenin ilk adımı olarak tasarlandı. Tüm projenin genel amacı, örgütleyiciler ve aktivistlere şiddetsizlik, sosyal hareket planlaması, değişim için şiddetsiz stratejiler, çatışki dinamiklerini anlama, güçlenme, kampanya geliştirme, sivil toplum örgütleri için güvenlik stratejileri, protesto eylemleri ve/veya sosyal çatışki

durumlarında şiddetsiz müdahale gibi konularda araçlar ve antrenmanlar sağlayarak Türkiye'deki sivil toplumun güçlendirilmesidir.

Projenin merkezinde farklı örgütlerden gelen sosyal hareket örgütleyicileri için iki yıla yayılmış bir dizi interaktif eğitim (antrenman) çalışması vardır.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

Eylül'deki atölye çalışması için faydalı makaleler çevrilerek Türkçe diline kazandırıldı. Katılımcılar memnundu ve çalışmanın devamını getirmekte arzuluydular.

Zorluklar

İnsanları sadece hafta sonu biraraya getirebildiğimiz için program yoğun ve yorucuydu. Fon bulamadığımız için sadece İstanbul'dan katılım sağlanabildi.

BÖLGEDEKİ ÇALIŞMALARIMIZ

Merkezin misyonlarından biri demokratik sivil toplum ve yurttaşlık için şiddetsizlik kültürünün yaygınlaştırılması amacıyla kaynak materyal üretimi yapmak ve bunları yaygınlaştırmaktır.

Çalışmalarımız bu yüzden sadece Türkiye ile sınırlı değildir; insan haklarına saygının artması ve demokratik hakların uygulanmasının sağlanmasının daha iyi bir toplum ve istikrarlı bir bölgeden geçtiğine inanıyoruz.

Türkiye'nin de bir parçası olduğu bölgede insan hakların saygı günden güne azalıyor ve bu da şiddetli çatışmalar ve çatışmalar neden oluyor.

Çalışmalarımızın başından beri sürdürülebilir barış ve demokrasinin sadece bölge istikrarlı olduğunda gerçekleşebileceğine inanıyoruz. Tarih boyunca şiddetin bölgeye hiçbir refah getirmediğine aksine yıkımlar, göçler, bölünmeler, katliamlar, kutuplaşmalarına neden olduğuna tanık olduk.

Bu yüzden 2015-2016 stratejik planlamamız için Orta Doğu ülkeleri, Ermenistan ve Azerbaycan gibi ülkelerde yer alan şiddetsizlik konusunda çalışan örgütler ve aktivistlerle ilişkiye geçmek üzerine ve ortak çalışma fikirleri üzerine düşünmeye başladık.

Bunun için “Şiddet ikliminde Şiddetsiz Mücadele: Orta Doğu’da Şiddetsizliğin İnşası” başlıklı bir proje geliştirdik. Proje 2 ortak atölye çalışmasını ve bir uluslararası konferansı içeriyor. Konferansın ve atölyelerin katılımcıları Orta Doğu bölgesi ve Türkiye olacak.

Projenin temel amacı Orta Doğu ve Türkiye’de şiddetsizlik, şiddetsiz eylem ve şiddetsiz direniş alanında çalışan sivil toplum aktörlerine ve aktivistlere; deneyim paylaşımı, başarılı örnekler ve dayanışmayı güçlendirebilecek kilit zorlukları içeren vaka çalışmaları paylaşımı ve işbirliği kurma zeminini yaratmaktır.

Projenin fon araştırması aşamasındayız.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

Çalışmalarımıza başlayalı bir sene olmasına rağmen daha önceki politik çalışmalarımızdan getirdiğimiz uluslararası ilişkiler sayesinde bölgede iyi kontaklara ulaşabiliyoruz. Önümüzdeki yılın bütçesinden bahsedilen projeye bir miktar para aktarabileceğiz. Bölge ile ilgili şiddetsizlik çalışması yapmak önemli.

Zorluklar

Bölgede güvenlik riski her geçen gün artıyor, projede bahsedilen atölyeler ve konferans için bazı ülkelere seyahat, riskler taşıyabilir.

FİNANSAL DURUM VE KAYNAK GELİŞTİRME

Merkezimiz finansal olarak Mart 2014'ten beri Uluslararası Şiddetsiz Çatışkı Merkezi tarafından desteklenmiştir. Bu destek 2016 Şubat ayında kesilecektir.

Mart 2014 – Şubat 2015 bütçesi 124,400 USD. Bu dönemden 3354 USD 2015-2016 dönemine aktarmıştır.

Şubat 2015-Şubat 2016 yılı bütçesi ise 130,670 USD ve Ekim sonuna kadar harcadığımız para 65.000 USD.

ICNC ile finansal işbirliği iki yıllık olarak planlandı ve bulunduğumuz dönemde geçiş sürecindeyiz. Bu yılın bütçesinden 20.000 USD bazı aktiviteleri erteleterek önümüzdeki yılın bütçesine aktarmaya karar verdik.

Geçiş sürecinde ise Merkez, bağımsızlığına imkan sağlayacak diğer kaynak alternatiflerini araştırmaktadır. Ama biliyoruz ki bu yakın geçmişte gerçekleşmeyecektir.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye şubesi kaynak geliştirme direktörü Erkan Demir le anlaşarak bize bu konuda danışmanlık yapmasını istedik. Erkan'ın yardımıyla bireysel bağışçı sistemine karar verdik ve şu an bunun altyapısının oluşturulması aşamasındayız. Bireysel bağışçı sisteminin merkezin temel masraflarını karşılayabilmesi için iki yıla ihtiyacı var. İlk yıl için merkezin sistemin işlemesi için yatırım yapması gerekiyor. Sistem işleyene kadar hali hazırda planlanan projelere diğer fon kaynaklarından destek bulmaya karar verdik.

ICNC'nin desteğinin yanı sıra, Kolaylaştırıcılar için El Kitabı'nın hazırlığı amacıyla da fon desteği başvurumuz olumlu sonuçlanmış ve projeye 7700 TL destek alınmıştır. Kitap henüz hazırlanma aşamasında olduğu için Sivil Düşün desteği hesabımıza geçmemiştir.

Merkezin diğer küçük kaynakları ofise yapılan bağışlar, üyelik aidatları ve toplantı salonunun kullanımı için verilen bağışlardır.

Web sitemizi bireysel bağışçılık sisteminde daha aktif kullanabilmek için yeniden yapılandırıyoruz.

Firdevs Muhasebe Ofisinden Gönül Seven ile çalışıyoruz.

DEĞERLENDİRME

Kazanımlar

Bireysel bağışçı sistemini kurmaya başladık, dernek olarak bu sistemle bağış toplamayla ilgili herhangi bir sınırlamamız yok.

Gelecek yıl için para aktarmak amacıyla bazı aktivitelerden vazgeçmek zorunda kaldıysak da bu aktivitelerin bazılarını gönüllülerimizin destekleriyle gerçekleştirmek mümkün olacak.

Zorluklar

Bireysel bağışçı sistemi iki yıl sonra ekstra kaynak getirmeye başlayabilecek ve geçiş sürecinde proje fonlarına bağımlı olacağız ki bu fonlar çoğu zaman merkezin temel giderlerini içermiyor.

DERNEK

Merkez, 24 Nisan 2015 tarihinde dernekleşti.

Şu anda 26 üyemiz bulunmakta.

İlk genel kurul toplantımız 7 Kasım 2015 tarihinde yapılacak.

Dernek kurucu üyelerimiz:

Başkan: Hilal Demir

Başkan yardımcısı: Birsen Atakan

Sekreter: Gökhan Soysal

Sayman: Hatice Telci

Yönetim Kurulu üyesi: Hülya Üçpınar

Kurucu üye: Ülkü Özakın

Kurucu üye: Dilara Kızıldağ

Kurucu üye: Meryem Güldürdak

Tüzüğümüz Türkçe web sitemizdeki şu linkten okunabilir: <http://www.sarm-nvrc.org/dernek.html>

STAJYER & GÖNÜLLÜLER

Çalışmalarımıza başladığımızdan beri 13 stajyer veya gönüllü başvurusu aldık. Başvurular, web sitelerimizdeki gönüllü veya stajyer başvuru formlarının doldurulmasıyla email adresimize gönderilmesiyle yapılıyor.

Gönüllüler, desteklerini özellikle şiddetsiz eylem veri tabanı için veri toplama, şiddetsizlik alanında Türkçe dilinde bulunan kaynak ve makalelerin taranması, İngilizce materyallerin düzenlenmesi ve çeviri çalışmalarına vermiştir.

Bugüne kadar 5 gönüllü 2 stajyer ile birlikte çalışma imkanımız oldu.

Ayrıca Sabancı Üniversitesi'nin Gönüllü Öğrenci Programına başvurduk ama hem başvuru sayısının azlığından hem de gönüllü desteğine ihtiyaç duyduğumuz alanlarına uygun yeteneklere sahip kişilere ulaşamadığımızdan dolayı bu programdan herhangi bir gönüllü öğrenciyle çalışamadık.

Çalışmalarımız ilerlerken ve ağıımız genişlerken daha fazla başvuru almaya başladık ve daha fazla insan çalışmalarımıza destek vermek istiyor.

YAYINLAR

Çeşitli el kitapları ve makaleleri Türkçe diline çevirdik.

Tüm bu kaynak materyallere Türkçe web sitemizde kaynaklar bölümünden erişilebilir.

<http://www.sarm-nvrc.org/kaynaklar.html>

- Şiddetsiz Kampanya El Kitabı– Birinci baskı, hazırlayan War Resisters International <http://www.sarm-nvrc.org/304indirilebilir-kaynaklar.html>
- Stratejik şiddetsiz eylem el kitabı– hazırlayan Ruckus Society (Türkçeye uyarlanmıştır) <http://www.sarm-nvrc.org/304indirilebilir-kaynaklar.html>
- Şiddetsizlik, şiddetsiz eylemi, sivil direniş üzerine çeşitli makalelere şu adresten erişilebilir: <http://www.sarm-nvrc.org/ccedileviriler.html>
- Article on the book “Sivil Direniş Neden İşe Yarar?” adlı kitaptan bir makale, yazarlar Erica Chenoweth ve Maria Stephan; <http://www.sarm-nvrc.org/sivil-direnis-neden-ise-yarar.html>
- Seminerlerden sunum metinleri <http://www.sarm-nvrc.org/seminer-sunumlar305.html>

Ayrıca şiddetsizlikle ilgili bazı şemalar hazırladık:

<http://www.sarm-nvrc.org/350emalar.html>

Türkçe web istemizde kolaylaştırıcılar için araçların

yer aldığı bir bölüm de mevcut: <http://www.sarm-nvrc.org/araccedillar.html>

Tüm bunlara ek olarak promosyonel amaçlı “Direnmek Nefes Almaktır” bez çanta ve kağıt dosyalar bastırdık.

SOSYAL MEDYA

Facebook ve Twitter hesaplarımız var.

Facebook: <https://www.facebook.com/siddetsizlik/>
Ekim 2015 itibarıyla 2373 sayfa beğenimiz bulunmaktadır.

Twitter:

<https://twitter.com/siddetsizlik>

Ekim 2015 itibarıyla 392 takipçimiz bulunmaktadır.

Sosyal görünürlüğümüz için Af Örgütü Türkiye şubesi sosyal medya ve iletişim koordinatörlüğü yapmış Pınar İlkiz'den destek alıyoruz.

Bunlara ek olarak web sitemiz üzerinden kayıt yaptırılarak dahil olunabilen e-mail listemizde ise 227 kişi bulunmaktadır. Bu liste şu ana kadar merkezin etkinliklerini duyurmak için kullanıldı.

siddetsizlikmerkezi.org

"Direnmek nefes almaktır."

#siddetsizlik

GELECEK YILA GENEL BİR BAKIŞ

Günümüzdeki zorluklarla, krizlerle ve savaşlarla mücadelede şiddetsiz yaklaşımlar çok azınlıkta kalmakta. Yine de bu zorlukların umut tohumlarını yok etmesine izin vermemeliyiz: Nonviolent approaches to the current challenges, crises and wars are very much a minority position throughout the world. However, we must not allow those challenges to override the seeds of hope: Yeni yeni yeşermeye başlamış hareketler güçleniyor ve şiddetsiz eylemler Suriye ve Irak gibi sürekli baskının olduğu yerlerde dahi devam ediyor.

Geleceğe bakacak olursak, önümüzdeki yıl şiddetsizlik alanındaki tüm planladığımız çalışmalarımıza devam edebilmemiz, gerekli fonları yaratmamızdan geçiyor.

Gelecek yılın planlanan çalışmaları;

- Bir çeviri derlemesinin basılması
- Şiddetsiz direniş, yolsuzlukla mücadele, şiddetsiz eylem konularında ikinci tur çevirilerin yapılması
- Uluslararası Savaş Karşıtları tarafından yayınlanmış Şiddetsiz Kampanya El Kitabının 2. Baskısının basılması
- Hazırlamakta olduğumuz “Kolaylaştırıcılar için Şiddetsiz Yöntemler El Kitabı”nın basılması
- Değişim için Sosyal Hareket Stratejileri: Türkiye sivil toplum örgütleri aktivistleri için kapasite geliştirme projesine kaynak bulunması ve uygulanması
- Şiddet ikliminde Şiddetsiz Mücadele: Orta Doğu’da Şiddetsizliğin İnşası adlı projeye kaynak bulunması ve uygulanması
- Türk şiddetsiz eylem veri tabanının online olarak yayınlanması
- Modern Türkiye şiddetsizlik tarihi araştırmasının sonuçlarının yayınlanması
- Yaratıcı bir takımın oluşturularak şiddetsizlik konusunda görsel üretimlerin yapılması.

Bizi heyecanlandıran gelecek planlarımızdan biri de Türkiye’de her yıl düzenlenecek bir Şiddetsizlik Haftası yaratmak. Bu hafta boyunca STKlar, diğer örgütler, sanatçılar ve insanlar çalışmalarını şiddetsizlik konusuyla bağlantılandırabilme imkanı bulacak. Bunun için sergiler, seminerler, atölye çalışmaları, konserler, partiler düzenleyerek şiddetsizliğin gücünü hepberlikte kutlayıp, şiddetsizliği hayatlarımızın bir parçası haline getirebilecek ve bu kültürü yaygınlaştırabileceğiz.